

Työhyvyyden johtamisen haasteet opetusalaan korona-aikana

Peruskoulun opettajien kokemuksia pandemia-ajan työskentelystä

Vastuullisen liiketoiminnan tutkimuspäivät 17.3.2022

Laura Bordi, Sanna Nuutinen & Kirsi Heikkilä-Tammi
Johtamisen ja talouden tiedekunta, työhyvyyden tutkimusryhmä
Tampereen yliopisto

Taustaa: Peruskoulun opettajan työ korona-aikana

Mukautuminen uudentyyppisiin työtapoihin ja työskentelyolosuhteisiin nopeassa aikataulussa ja vaihtelevassa tilanteessa, mm.:

- Koulujen 2 kk sulku keväällä 2020
- Etäopetus, lähiopetus, hybridiopetus ja niiden vaihtelut
- Opetusteknologian oppiminen ja omaksuminen
- Uudet pedagogiset ratkaisut
- Koulujen terveysturvallisuustoimenpiteet (porrastetut ryhmät, turvavälit, maskit/visiirit, desinfiointi...)
- Tartunnan riski, altistumiset, karanteenit

Aineisto ja menetelmät

- Sähköinen kysely Tampereen kaupungin peruskoulun opettajille ajalla joulukuu 2020 - helmikuu 2021 osana *Kestävä aivoterveys* -hanketta (ESR 2020–2023)
- Vastaajia 361
- Vastaajista 84 % naisia, keski-ikä 48 v., opetusuran ka. 19 v.
- Aineistona kolmen avoimen kysymyksen vastaukset:
 - Kuvaile kokemuksiasi työn tekemisestä korona-aikana. (n=275)
 - Mitkä asiat olet kokenut työssäsi kuormittaviksi? (n=352)
 - Millaisesta tuesta olisit hyötynyt? (n=342)
- Analyysimenetelmänä aineistolähtöinen sisällönanalyysi

Alustavia tuloksia: Työhyvinvoinnin johtamisen haasteet

Työn organisointi

- Epävarmuus
 - Muuttuvat ja ristiriitaiset ohjeistukset
 - Terveysturvallisuuteen liittyvät kysymykset
- Työmäärän lisääntyminen
 - Muuttuneet / uudet työtehtävät
 - Työn valuminen vapaa-ajalle, taukojen riittämättömyys

”Tavallisten rutiinien pitkäaikainen puuttuminen. Välillä pari päivää voi tehdä töitä normisti ja sitten tulee taas joku muutos.”

”Työpäivät venyivät käytännössä iltaan asti uuden päivän suunnitteluineen.”

Resursointi

- Työvälineet
 - Tietokoneiden, puhelinten, ohjelmistojen, opetusmateriaalien saatavuus
- Opetuksen / kasvatuksen tukitoiminnot
 - sosiaalityöntekijä, kuraattori, erityisopettaja, koulunkäynninohjaaja, yhteisopettajuus

”Tietokoneiden puute ja silti vaatimus käyttää niitä, opetusmateriaalin etsiminen netistä, opetusvälineiden puute, säästäminen.”

”Kuraattorin ja perhepalveluiden sosiaalityöntekijää olisi kovasti kaivattu jakamaan taakkaani.”

Alustavia tuloksia: Työhyvinvoinnin johtamisen haasteet

Vaikutusmahdollisuudet

- Työn autonomian kaventuminen
 - Mahdollisuus vaikuttaa omiin työtapoihin
 - Kokemukset sanelusta ja sivuuttamisesta

”Työnjohdolliset määräykset, jotka on annettu neuvottelematta!!!”

”Turha holhoaminen ja kontrolli”

Yhteisöllisyys

- Sosiaalinen tuki
 - Kokemusten jakamisen tarve
 - Vapaamuotoisen keskustelun rajalliset mahdollisuudet
 - Yksinäisyyden kokemukset

”Lisää kollegiaalista yhteistyötä turhien tiedotuskokousten sijaan.”

”Kollegiaaliseen tukeen ja yhteiseen nauruun olisi tarvittu aikaa.”

Yksilöllinen tuki

- Esihenkilön tuen tarve
 - Esim. kuulumisten kysyminen, tsemppaaminen
- Muodollinen jaksamisen ja työkyvyn tuki
 - esim. työterveyspalveluiden saatavuus

”Esimies voisi kysyä kuinka oikeasti jaksetaan, ja jaksaa kuunnella vastaukset.”

”Toimiva työterveyshuolto olisi auttanut. Lääkärin kanssa sai keskustella vain etänä. Poikkeustilanteissa työterveyshuoltoa ei saisi ajaa alas.”

Johtopäätöksiä

- Koronapandemia aiheuttanut haasteita työhyvinvoinnin johtamiselle niin kaupunki-, koulu-, yhteisö- kuin yksilötasollakin
- Osa jo aiemmin tunnistetuista ongelmakohdista mahdollisesti korostunut edelleen pandemia-aikana
- Tarve henkilöstön jaksamista ja hyvinvointia tukevien käytäntöjen tunnistamiseen ja kehittämiseen eri tasoilla, myös yllättäviin kuormitustilanteisiin varautuminen

Kiitokset ja mukavaa kevättä!

Lisätietoja:

laura.bordi@tuni.fi

projects.tuni.fi/kestavaaivoterveys

Euroopan unioni
Euroopan sosiaalirahasto

Vipuvoimaa
EU:lta
2014–2020

Tampereen yliopisto
Tampereen ammattikorkeakoulu

OULUN AMMATTIKORKEAKOULU

Tays
Tampere University Hospital

KESTÄVÄ
aivoterveys